

Tertialrapport

Stockholm Vatten och Avfall

Tillsammans för världens
mest hållbara stad

STOCKHOLM
VATTEN
OCH AVFALL

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Vi har hållbara effektiva processer	4
3	Vi finns till för våra kunder	6
4	Vi är en attraktiv arbetsgivare	7
5	Vi ska öka kapaciteten och säkerställa kvaliteten på dricksvatten.....	8
6	Vi ska öka kapaciteten för avledning och rening av avloppsvatten.....	10
7	Vi ska skapa effektiva lösningar för omhändertagandet av avfall.....	12

1 Sammanfattning

Stockholm Vatten och Avfalls bolagsmål följs upp på övergripande nivå upp med hjälp av ett antal bolagsindikatorer. Under varje bolagsmål finns också en analys av läget i relation till den strategiska planen för 2018-2022. Arbetet mot bolagsmålen flyter på bra, men att det finns förseningar inom vissa områden jämfört med ambitionsnivån. Orsakerna är bland annat att mycket utvecklingsarbete pågår samtidigt i verksamheten samt att störningarna i avfallsinsamlingen förra året krävde mycket resurser från ordinarie arbetsuppgifter.

Uppföljning av stadens mål och ägardirektiv redovisas i den separata utfallsrapporten till Stadshus AB.

Bolagsmål:

2 Vi har hållbara effektiva processer

Analys

Arbete pågår med en bolagsgemensam strategi och plattform för teknisk informationshantering. En nulägesanalys kommer att tas fram för att också skapa en motsvarande bolagsgemensam hantering av administrativ information.

Under perioden har ett nytt system för att hantera interna supportärenden implementerats vilket ger både effektiva interna flöden och god spårbarhet.

Införande av nytt processororienterat verksamhetsledningssystem pågår och i samband med det fortsätter genomlysningen av verksamhetens processer. I arbetet ingår en uppdatering av bolagets IT-policy och att ta fram beslutsunderlag till en IT-systemarkitektur som är så generell som möjligt och bygger på standardssystem.

Integrationen av VA- och avfallsverksamheten i ett gemensamt debiteringssystem förväntas vara implementerat under hösten 2018. Projekt pågår även för att implementera mobila lösningar/appar som kommer att kunna öka den interna effektiviteten och tillgängligheten för våra kunder och entreprenörer. Därutöver införs ett uppdaterat system för projektuppföljning.

I samband med årsredovisningen för 2017 framställde bolaget en hållbarhetsredovisning i enlighet med GRI-regelverket. Redovisningen följer bolagets nya hållbarhetspolicy och beskriver verksamhetens viktigaste hållbarhetsfrågor baserat på intressent- och väsentlighetsanalys.

Sammanfattning indikatorer

3

1

Indikatorer	Periodens utfall	Ack. Periodens utfall	Målvärde	Årsmål
Andel kartlagda övergripande huvudprocesser, av identifierade (%)				100 %
Implementering av verksamhetsledningssystem. Bedömning 1-3	3. Helt uppfyllt			
Analys Pilotprojektet där vi testat upplägg bedöms bli färdigt till sommaren enligt plan. Målsättningen är att kunna ta verksamhetsledningssystemet i drift före årsskiftet. Vi kan behöva backa och göra omtag om vi finner brister i upplägget, då kvalitet går före tid och kostnader.				
Framtagen strategi för informations- och dokumenthantering	2. Delvis uppfyllt			
Analys Arbetet pågår 2018 ut				
Hållbarhetsindex				
Analys Arbete med att ta fram hållbarhetsindex pågår ännu.				
Andel förebyggande underhåll				
Analys Mätningar har påbörjats på underhållsenheterna, men ett sammantaget värde saknas ännu.				

Indikatorer	Periodens utfall	Ack. Periodens utfall	Målvärde	Årsmål
  Förnysetakt	2			3
<p>Analys</p> <p>Förnysetakten, som baseras på meter omlagd ledning, har trots ett högt ekonomiskt utfall blivit låg. En orsak är att investeringar avseende nyläggning av ledningar, utanför exploateringsprojekt, varit relativt stor. Dessa är inte är en ingångsparameter i förnysetakten men bidrar till ett ekonomiskt utfall. Det ekonomiska utfallet kan också tyda på att tunga investeringar gjorts på en liten del av ledningsnätet, såsom pumpstationer eller andra punktanläggningar. En vidare analys kommer att genomföras inför tertialrapport 2.</p>				
  Investeringsnivå för befintligt ledningsnät (mnkr)	115			400
<p> Prognossäkerhet per avdelning +/- 5%</p>				

Bolagsmål:

3 Vi finns till för våra kunder

Analys

Under tertial 1 har arbetet med att implementera ett gemensamt kundsystem fortsatt. Lanseringsdatum är framflyttat till oktober 2018. Fram tills dess pågår integrationstester med våra entreprenörer samt framtagande av manualer inför kommande utbildningar.

Ett nytt system och arbetssätt för digitalisering av inkomna ärenden har driftsatts under mars. Det innebär en bättre översikt av pågående ärenden via mejl och brev.

En intern app för vattenmätarbyten har lanserats. Detta är en digitalisering av tidigare pappersarbetsordrar och är en förenkling mellan kundtjänst och ledningsnät.

Ett pedagogiskt material som stöd för lärare i årskurserna F - 6 har tagits fram. Detta är anpassat till läroplanens kunskapsmål och färdigheter och kan laddas ner från www.svoa.se.

Under våren har en kommunikationssatsning tagits fram som stöd till det lokala åtgärdsprogrammet för sjöar. Detta är ett samarbete mellan Stockholm Vatten och Avfall, miljöförvaltningen och Huddinge kommun.

Sammanfattning indikatorer

1
3

Indikatorer	Periodens utfall	Ack. Periodens utfall	Målvärde	Årsmål
 Implementering av framtagen servicepolicy. Bedömning 1-3.	 2. Delvis uppfyllt			
Analys Förseningar på grund av entreprenörsbytet för avfallsinsamling 2017.				
 Framtaget tjänsteutbud. Bedömning 1-3	 3. Helt uppfyllt			
 Genomförande av kundmätning 2018				
 Framtaget pedagogiskt upplägg kommunicerat till Stockholms skolor. Bedömning 1-3	 3. Helt uppfyllt			
 Implementering av BFUS. Bedömning 1-3	 3. Helt uppfyllt			

Bolagsmål:

4 Vi är en attraktiv arbetsgivare

Analys

Arbetet med att vidareutveckla attraktiviteten som arbetsgivare fick en bra start med ett positivt resultat på medarbetarenkäten. Bolaget har ett förbättrat resultat i samtliga frågor och ökat både AMI och delindexen vilket är mycket glädjande efter en period av stora förändringar och tung belastning.

Under perioden har ett utvecklingsprojekt påbörjats i syfte att vidareutveckla struktur, systematik och verktyg för vårt sociala ansvarstagande vilket är en viktig del av vårt hållbarhetsarbete men också en viktig del av vårt kompetensförsörjningsarbete. Projektet har i uppdrag att ta fram ett större antal ferieplatser, praktikplatser och kommunala visstidsanställningar samt att ta fram stöd och arbetssätt för dessa platser. Redan under första kvartalet kan vi konstatera att vi lyckats öka antalet ferieplatser för 2018 i jämförelse med föregående år. Projektet pågår året ut.

Ett förbättringsarbete kring bolagets on-boardingprocess har också inletts och förväntas vara klart i kvartal 2. Syftet med förbättringsarbetet är att effektivisera processen för rekrytering, nyanställning och introduktion samt stärka budskapet om arbetsgivarvarumärket och öka stödet för chefer och medarbetare.

Bolaget har fortsatt fokus på arbetsmiljöområdet där organisation och arbetssätt tagits fram under hösten 2017 och som nu har börjat implementeras i organisationen. Omfattande utbildningsinsatser har genomförts för chefer och skyddsombud och ytterligare insatser planeras för medarbetare.

Sammanfattning indikatorer

Indikatorer	Periodens utfall	Ack. Periodens utfall	Målvärde	Årsmål
  Aktivt Medskapandeindex	80			78
  Index Bra arbetsgivare				87
 Antal arbetsplatsolyckor				

Bolagsmål:

5 Vi ska öka kapaciteten och säkerställa kvaliteten på dricksvatten

Analys

Arbetet med SFV (Stockholms framtida vattenförsörjning) har kommit igång ordentligt. Analys av nuvarande och framtida kapacitet utifrån målet i den regionala vattenförsörjningsplanen är i princip klar och synkning mot Norrvatten har genomförts under våren. Arbetet fortsätter med dimensionering av anläggningarna utifrån normaldygn och i händelse av kris. Utifrån detta kommer en känslighetsanalys att göras liksom en handlingsplan för de åtgärder som krävs att genomföras under sommaren och hösten. Utredningsbeslut för SFV kommer att tas upp i styrelsen under hösten, preliminärt i november. Renoveringsprogrammet för reservoarerna tas upp för utredningsbeslut i styrelsen preliminärt i juni.

I arbetet med SFV har det framkommit att en flaskhals är långsamfiltren på Norsborg vilka når sin maxkapacitet redan år 2020. Planen med att bygga över dessa är framflyttad då det är för sårbart att ta filter ur drift för renovering och övertäckning. Istället utreds utbyggnad av två filter för att klara behovet år 2020 samt kommande renoveringar av befintliga filter. Arbetet med att förstärka huvudvattenledningsnätet framskrider. Kritiska punkter är identifierade och en prioritering kommer att genomföras fram till T2. Arbetet med att förstärka Hässelbyledningen framskrider enligt plan liksom intagsledningen till västra Norsborg där inkoppling gjordes efter påsk. Projektering av intag från Bornsjön startas som planerat efter sommaren.

Arbete med skalskydd pågår enligt plan (reviderat hösten 2017 efter upphandling av entreprenör). Nya dörrmiljöer och skalskydd (förstärkning av fönster mm) pågår på båda vattenverken. Kameraövervakning och videoanalys har lämnats över till säkerhetsenheten enligt tidigare beslut.

Sammanfattning indikatorer

1
4

Indikatorer	Periodens utfall	Ack. Periodens utfall	Målvärde	Årsmål
 Fastställd organisation för Stockholms Framtida Dricksvattenförsörjning. Följsamhet mot plan.	 3. Helt uppfyllt			
Analys Ett antal workshops har hållits under vintern/våren tillsammans med Norrvatten för att ta fram dimensioneringsförutsättningar för vattenverken. Arbetet har stämts av i samarbetsforumet mellan SVOA och Norrvatten och tas upp i bolagetsledningsgrupp 8 maj. Arbetet flyter på bra och håller tidplanen.				
 Plan för kapacitetshöjande åtgärder på vattenverken. Bedömning 1-3	 3. Helt uppfyllt			
Analys Generalplan för kapacitetshöjandeåtgärder ha tagits fram och förfinas under våren. De stora projekten är utlagda och arbete med synkning mot ledningsnät och Norrvatten pågår. Pilotförsöken fortsätter intensivt under året och membranpiloten är igång. Idagsläget har det identifierats att kapaciteten på Norsborgs långsamfilter behöver ökas till 2020 varför utredning av övertäckning och utbyggnad påbörjats.				
 Praktisk uthållig produktionskapacitet i m3/h			19 500	

Indikatorer	Periodens utfall	Ack. Periodens utfall	Målvärde	Årsmål
 Följsamhet mot handlingsplan för förbättrat skalskydd vid vattenverken. Bedömning 1-3	 3. Helt uppfyllt			
Analys Handlingsplanen följs, staket färdigställdes under 2017. Under 2018 installeras nya dörrmiljöer och yttreskalskydd på verken. Videodetektering och analys överlämnas till säkerhetsenheten.				
 Borttagen mängd fosfor ur Bornsjön (kg)			300	
 Plan för kapacitetshöjande åtgärder på huvudvattenledningsnätet. Bedömning 1-3	 3. Helt uppfyllt			
Analys De kritiska och sårbara punkterna på HvL är identifierade utifrån redundans och leverenssäkerhet. Program för renovering och inspektion av reservoarerna är framtagna och skall överlämnas för utredningsbeslut under juni.				
 Systematisk kontroll, analys och åtgärder på vattenledningsnätet. Bedömning 1-3	 2. Delvis uppfyllt			
Analys Läcksökning och ventilkontroller följer handlingsplanen. Åtgärdsplanarbetet processkartläggs och beräknas vara klart till sommaren. Underhållsplan för distributionsanläggningarna är klar och inlagd i underhållssystemet (API)				

Bolagsmål:

6 Vi ska öka kapaciteten för avledning och rening av avloppsvatten

Analys

Projekt Stockholms framtida avloppsrening (SFA) fick i april ett reviderat genomförandebeslut med ny budget och förlängd tidplan. Miljötillstånd erhöles i december från Mark- och Miljödomstolen, men har överklagats till Mark- och Miljööverdomstolen. Förberedande arbete för byggnation och tunneldrivning har pågått med en paus eftersom bygglov försenats för tekniktunnlarna. Den långsiktiga tidplanen kvarstår.

Verksamheten uppnådde det gemensamma utsläppsvillkoret för reningsresultat under kvartal 1 men har överskridit månadsvärdet för gränsvärde fosfor under februari. April månad har varit fortsatt ansträngd för reningsprocessen för både kväve och fosfor. Reningsresultatet visar hur viktigt det är att vi får det nya miljötillståndet med lättnader under tiden SFA byggs. Under vårvintern med kallare vatten, snösmältning och regn påverkas processen negativt vid båda verken. Tillväxten av flytslam samt hög belastning framför allt till Henriksdal har gjort att vi haft ett antal förbigångar av reningssteg.

Under hösten 2017 kom separat rejektvattenrening igång på Bromma. Det är gynnsamt för kapaciteten att rena kväve, men processen är känslig för störningar och under mars hade vi en nedgång i aktivitet under ett par veckor vilket nu börjar återhämta sig långsamt. Rågasproduktionen från avloppsslam och organiskt material har varit något högre än senaste år, men vid Henriksdal har vi totalt haft lägre volym rågas då Scandinavian Biofuel inte tillfört så mycket externt organiskt material.

Uppströmsarbetet följer uppsatta planer och ger resultat, men det blir allt svårare att hitta konkreta källor till förhöjda halter av metaller i avloppsvattnet. Ett exempel är silver från Värtaområdet, vilket begränsar möjligheten att använda Henriksdals slam på åkermark. Vid Bromma ser vi effekten av rensning av tunnlar, byggverksamhet och flöden från Förbifart Stockholm.

Eurofins bytte analysinstrument för analys av kadmium hösten 2017. Efter det ligger kadmiumhalten i slam 30% högre jämfört med tidigare. Kadmium är nu på gränsen till att begränsa slamgivan, vilket innebär även att Stockholms miljömål om minskning av 14 prioriterade ämnen inte kommer att uppnås.

Den systematiska kontrollen av ledningsnätet genom TV-inspektion följer plan. Dock har den långa vintern bidragit till att områdesspolningen inte kom igång enligt handlingsplanen utan blev aningen senarelagd. På årsbasis finns ingen oro då entreprenören utlovat att samtliga områden skall hinnas med.

Planen med att minska tillskottsvatten är delvis omhändertaget i SFA-projektet, men en fördjupande analys genomförs inom bolaget för att se vilka ytterligare åtgärder som är möjliga att genomföra. Bräddningsmålet kommer ej att kunna nås på grund av ökande skyfall och nya beräkningsmodeller. Ändrade villkor gäller i vårt nya miljötillstånd

Sammanfattning indikatorer

3

2

Indikatorer	Periodens utfall	Ack. Periodens utfall	Målvärde	Årsmål
Följning av projektplan/beslut för Stockholms Framtida Avloppsrening, bedömning 1-3	3			3
Uppnådda reningsresultat för avloppsvattenreningen (skala 1-3, där 3 betyder att målet är uppfyllt)	2			3
Analys Under kvartal 1 (jan-mars) klarade vi gränsvärdet för fosfor. Under april månad hade vi dåliga slamegenskaper, högföflöde och förbigång reningssteg vilket gav förhöjda halter fosfor.				
Uppfyllda REVAQ-krav. Bedömning 1-3	2		3	
Analys Eurofins bytte analysinstrument för analys av kadmium hösten 2017. Efter det ligger halten kadmium i slam 30% högre jämfört med tidigare. Kadmium är nu på gränsen till att begränsa slamgivan. Silver är fortsatt förhöjd i Henriksdals slam, vilket troligen kommer från Stockholms Hamnar. Vid användning på åkermark skulle silver begränsa givan vissa perioder.				
Systematisk kontroll, analys och åtgärder på avloppsledningsnätet. Bedömning 1-3		2. Delvis uppfyllt		
Analys Den systematiska kontrollen av ledningsnätet genom TV-inspektion följer plan. Dock har den långa vintern bidragit till att områdesspolningen inte kom igång enligt handlingsplanen utan blev aningen senarelagd. På årsbasis finns ingen oro då entreprenören utlovat att samtliga områden skall hinnas med.				
Plan för att minska tillskottsvatten. Bedömning 1-3		2. Delvis uppfyllt		
Analys En rapport om vilka verktyg som kan användas för att identifiera tillskottsvattenkällor har tagits fram, dock ingen plan för hur dessa verktyg ska tillämpas för att identifiera åtgärder som på sikt kan få tillskottsvattenmängden ska minska.				
Beräknad bräddning från avloppsledningsnätet kbm				

Bolagsmål:

7 Vi ska skapa effektiva lösningar för omhändertagandet av avfall

Analys

Insamlingen av hushållsavfall har haft stora störningar sedan den vilda strejken bland hämtpersonalen som utbröt i juli 2017 och kulminerade under oktober då det sedan länge planerat entreprenörskiftet genomfördes. Antalet reklamationer för utebliven avfallshämtning har därför legat på onormalt höga nivåer och ett omfattande arbete pågår fortfarande för att komma till rätta med problemen. Under första tertialet har reklamnivåerna generellt sett minskat men entreprenörerna är fortsatt känsliga för störningar som t ex beror på personalomsättning, sjukfrånvaro och fordonsproblem vilket ger en del tillfälliga bakslag i reklamnivåstatistiken.

Kommunfullmäktiges mål om att 30% av matavfallet behandlas biologiskt 2017 uppnåddes inte, resultatet blev ca 22% för året. Efter de erfarenheter bolaget erhållit under det senaste året av processen för tecknande av matavfallsabonnemang samt förseningarna i tidplanen för sorteringsanläggningen för matavfall gör bolaget bedömningen att årsmålen inte går att nå. Slutmålet på 70% kvarstår och beräknas kunna nås 2022.

Sammanfattning indikatorer

Indikatorer	Periodens utfall	Ack. Periodens utfall	Målvärde	Årsmål
  Andel matavfall till biologisk behandling av förväntad uppkommen mängd				40 %
Analys Det har uppdagats viss osäkerhet i mängdstatistiken. Den verkliga mängden som gått till biologisk behandling kan vara högre än vad statistiken visar. Sedan entreprenörskiftet i oktober misstänker vi att en del lass hamnat på Henriksdal i stället för avsedd behandlingsanläggning. Den nuvarande behandlingsanläggningen hos SYVAB har haft brist på kapacitet och fått styra om lass till andra anläggningar och i samband med det har vissa körningar hamnat felaktigt i Henriksdal av olika skäl. Om inte förr så efter första juni kommer detta problem att lösas eftersom vi då byter behandlingsanläggning för det pumpbara matavfallet. Prognosen för årsutfallet är 28%.				
  Andel materialåtervinning för avfall som tas emot (%)	31,53 %	28	37 %	
Analys Andelen brännbart avfall har inte minskat i den förväntade utsträckningen på ÅVC:erna. Även fraktionen Porslin och isolering är högre än förväntat. Den sena våren har även inneburit lägre mängder trädgårdsavfall, dessa mängder antas dock komma senare under året. Med utökade utbildningsinsatser för personalen finns förhoppning om förbättring, huvudsakligen avseende andelen plast till materialåtervinning men målet blir antagligen svårt att nå för året.				

Indikatorer	Periodens utfall	Ack. Periodens utfall	Målvärde	Årsmål
  Andel återbruk för material som tas emot i insamlingssystem	2,7 %	3	2,8 %	
  Andel farligt avfall i hushållsavfall	0,14			0,15 %
  Mängden hushållsavfall per person				470 kg/person
 Insatser för avfallshanteringen självklara del av stadens planering. Bedömning 1-3		 3. Helt uppfyllt		